

Neurale mechanismen onderzocht bij mensen met verminderde empathische vermogens

21 mei 2012

Hoe komt het dat sommige mensen niet goed in staat zijn om mee te voelen met emoties van anderen? Harma Meffert onderzocht deze vraag door de hersenactiviteit en de hersenstructuur te meten bij mensen met de persoonlijkheidsstoornis psychopathie en bij een controlegroep. Zij liet alle proefpersonen naar filmpjes kijken waarin mensen iets meemaken. De hersengebieden die gebruikt worden om emoties en bijvoorbeeld aanrakingen te ervaren, werden minder geactiveerd bij mensen met psychopathie, dan bij de controlegroep. Bij de mensen met psychopathie was niet zozeer sprake van het onvermogen om deze gebieden te activeren, maar wel bleek dat zij dit spontaan minder snel doen.

Een belangrijk kenmerk van mensen met psychopathie is dat zij verminderde empathische vermogens hebben: zij kunnen weinig meevoelen met de emoties van anderen en herkennen deze minder goed, in vergelijking met gezonde proefpersonen. Meffert onderzocht of dit te maken kan hebben met hersengebieden die zowel geactiveerd worden wanneer je zelf een handeling uitvoert, een emotie of aanraking ervaart, maar ook als je deze waarneemt bij een ander.

Meffert onderzocht de activatie van hersengebieden door proefpersonen naar filmpjes te laten kijken waarin handen elkaar liefkozend, afwijzend, pijnlijk of neutraal aanraken. Wanneer de proefpersonen zonder instructie naar de filmpjes keken, waren er nogal wat hersengebieden minder actief in de psychopathiegroep, vergeleken met de controlegroep. Echter, wanneer de proefpersonen de opdracht kregen om mee te voelen met een van de handen in de film, verdwenen veel van de groepsverschillen. Vervolgens onderzocht Meffert verschillen in hersenvolume in een aantal gebieden. Ze concludeert dat mensen met psychopathie wel mee kunnen voelen met anderen, maar dit spontaan minder sterk doen in vergelijking met controle proefpersonen. Gerichtte instructie kan deze verschillen verkleinen. Meffert stelt dat dit een van de eerste studies is waarin de hersenactiviteit bij mensen met psychopathie is gemeten met een dergelijke vraagstelling. Zij pleit voor meer onderzoek om haar bevindingen verder te toetsen en onderstreept het belang van dergelijk onderzoek om betere behandelingen voor mensen met psychopathie te kunnen ontwikkelen.

Harma Meffert (Groningen, 1977) studeerde psychologie aan de Rijksuniversiteit Groningen. Zij voerde haar onderzoek uit bij de afdeling Neurowetenschappen (Social Brain Lab) van het UMCG in samenwerking met Forensisch Psychiatrisch Centrum Dr. S. van Mesdag in Groningen. Meffert werkt inmiddels als postdoc onderzoeker bij het National Institute of Mental Health in Bethesda, VS.

Promotie: mw. H. Meffert, 16.15 uur, Academiegebouw, Broerstraat 5, Groningen

Proefschrift: Empathy under arrest? Functional and structural neural correlates of empathy in psychopathy

Promotor(s): prof.dr. C.M. Keyzers, prof.dr. J.A. den Boer

Faculteit: Medische Wetenschappen